

Famses erindringer
Inge Holt, født Carstens

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

Indhold

Forord.....	2
Opvækst	2
Særsomt notat om Barndomsoplevelser.....	5
RIIS-CARSTENSEN	6
Skriftlige kilder om ARC	7
Vinter	8
Skolegang.....	8
Inge møder Jørgen.....	9
Spejder	9
Humlegård.....	10
EKSAMENSTID 1945.	10
Dagbogsnotat Maj 1945	11
”KORPS AAGESEN”.....	12
BRYLLUP 17 juni 1945.	13
Suså gruppe.....	14
Lillevang	15

Forord

Dette skrift er en samling af mors notater, som lå på hendes computer i 2013. Der er en række særsilte notater. De danner sikkert baggrund for selve erindringerne, men jeg har medtaget dem, fordi det ser ud til at de på flere punkter er mere udførlige, end mors renskrivning. Jeg har benyttet forskellig tekstfont, så det skulle være lettere at se, hvad der kommer fra andre dokumenter.

Billeder har jeg fundet frem.

Lars

Opvækst

Jeg blev født 04.04.23 på en klinik i København.

Mine forældre boede i Østersøgade 98 på 4.sal. Det havde de gjort siden 12.05.1920 da de blev viet i Birkerød kirke af pastor Thomsen. Ham havde min far haft som lærer på Herlufsholm kostskole (student 1905)

Min broder Louis (kaldet Sim) var født 25.02.21

I begyndelsen boede mine forældre på 3.sal, men inden jeg blev født var de flyttet ovenpå til højre. Jeg må have været et meget støjende barn, for inden længe måtte de leje et værelse hos fru Torm, der boede til venstre, så min far kunne få et læseværelse. Ca.1930 havde de overtaget hele hendes lejlighed.

Min mormor Ida Riis-Carstensen havde lånt mine forældre penge til at købe huset for, det var meget vanskeligt at få en lejlighed, da de blev gift. Hun flyttede senere ind på 1.sal th. og blev boende til 1937, da hun fik lyst til at flytte til Helsingør, hvor hun havde boet som nygift i 1890 og indtil min morfader døde i 1906. (Lars: mor har fortalt, at oldemor mistede de fleste af sine penge ved Landmandsbankens krak i 20'erne - men det var efter købet af Østersøgade 98)

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

Vi børn havde meget glæde af at besøge bedstemor, eller have hende som babysitter, vi manglede aldrig pasning. Vi lærte at spille ½12 og Bezic og andre spændende spil.

Sommeren 1923 holdt familien ferie i lejet hus i Hornbæk, jeg er derfor døbt i Hornbæk Kirke 17.06.23. Næste sommer lejede familien hus på Ven. Jeg tror vi var der hele sommeren, den tid min far ikke havde ferie, kom han sejlede hver week-end i sin båd "Nedda"

Men året efter i 1925 solgte de båden (jeg var for besværlig at have i en båd!) i stedet for købte de sommerhuset i Nivå. Jeg kan stadig mindes at jeg blev bragt dertil af min mormor med toget og på vejen fra stationen så jeg en humlebi i grøften. Min først naturoplevelse!

Somrene i Nivå strakte sig fra 1.maj til 1.oktober. nogle år flyttede vi allerede ud til Påske, hvis vejret var godt. Vi havde en kakkelovn og en petroleumsovn. Vandet hentede vi i brønden, den drillede sommetider, så skulle den "spædes" for at komme i gang. I udhuset var der vaskerum til venstre, værksted til højre og indimellem var lokummet. Huset blev udvidet flere gange, ret tidligt fik vi en pumpe i køkkenet, som meget ofte kunne give vand. Men først mange år senere fik vi vandværksvand og mulighed for badeværelse. En meget spændende tilbygning var Mylius Erichsens ruf fra hans forliste Grønlandsskib.

Ruffet er bygningen til højre med fladt tag.

Hvordan min far fik fat i det, erindrings jeg ikke, men han har altid været meget maritimt interesseret. Fra han var 5 år havde han en jolle han sejlede rundt i i Svendborgsund.

Nivåhuset ligger lige ned til lergraven. I begyndelsen havde Nivågård mulighed for at høste siv til tagdækning, da det blev opgivet i 1946 købtes hele grunden ned til søen. Vi havde en jolle kaldet Jumbo liggende i søen, den blev flittigt brugt af min far, når han fiskede. Senere fik vi endnu en jolle kaldet Teddy, det var Sim, der fik den i konfirmationgave, men med den klausul at det var til familiebrug.

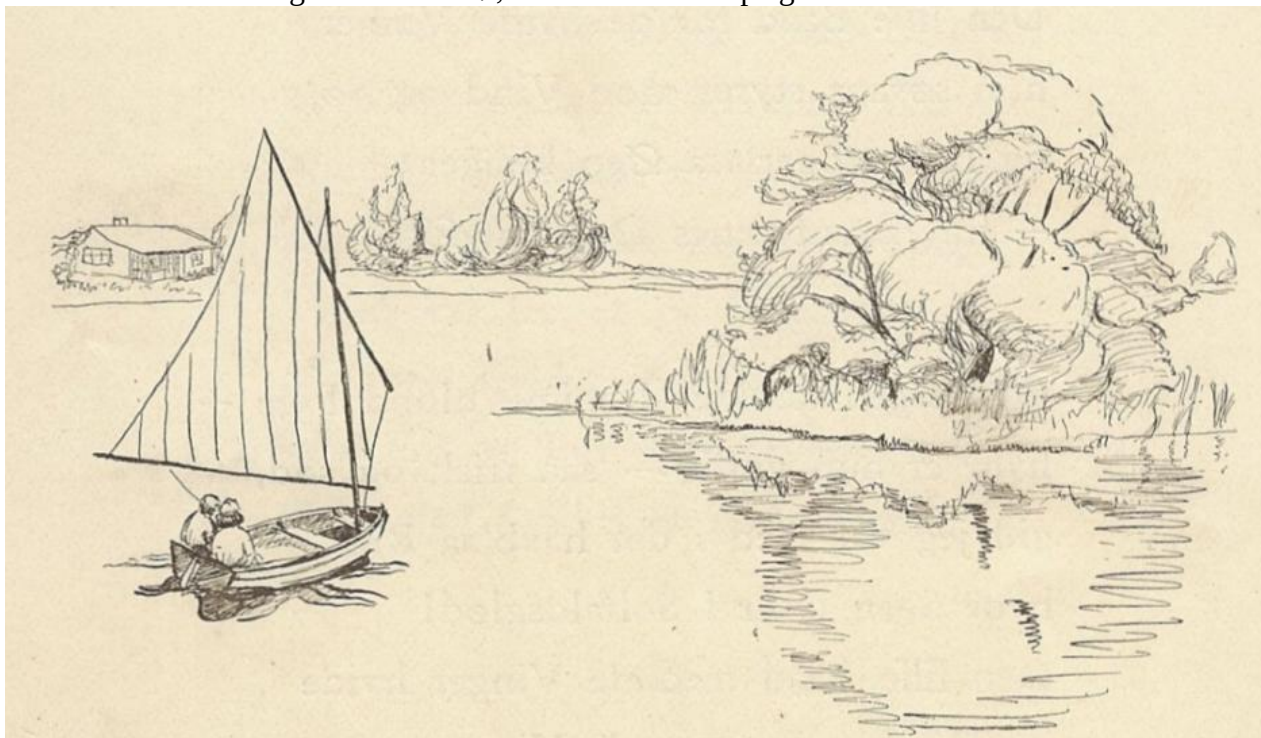
I 1930 købte mine forældre en lystkutter Thyra III, den var bygget i Nakskov, de hentede den i Nykøbing F. Jeg kan tydeligt huske, da Sim og jeg tog imod dem i lystbådehavnen ved Langelinie. Det var spændende.

De følgende 10 år tilbragte vi 4-5 uger af sommerferien med at sejle rundt i Danmark og altid et smut om Svendborg, hvor min farfar og farmor boede (Rønne Allé 7). Engang var vi op langs Svenskekysten til Uddevalla og i 1938 sejlede vi syd om Sverige, næsten til Stockholm og tværs over Sverige til Gøteborg ad Gøtakanalen, en meget spændende tur. De små sluser måtte vi selv betjene med at lukke vand ind og ud. I 1939 havde vi planer om at sejle til Norge, men p.gr.af min farfars sygdom og senere død blev det til en Svendborgtur. Det passede godt i mit program, for nu fik jeg lov at komme på landslejr i Hørhaven ved Århus.

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

I Nivå er der midt i lergraven en lille ø, som blev stående på grund af 2 kilder.

Tegnet af Bess i anledning af Inge og Jørgens bryllup 17/6 1945

Denne ø har dannet ramme om meget af vor fritid. Af gamle fløjdøre fra Østersøgade byggede vi et lille hus, hvor vi kunne overnatte, så lavede vi mad over bål. Jeg kan huske et år jeg blev sendt til Helsingør efter Hestefars til bøffer. Der er kun 13 km til Helsingør, så den tur blev ikke regnet for noget. Emil og Margrethe Kusk-Jensen var ofte med og fra midt i trediverne kom Jørgen ofte og besøgte Sim. Det var lige noget der passede mig!

Lige fra vi var ganske små havde vi hver et stykke have, som vi "dyrkede", jeg husker at i min have voksede det Birketræ, som nu behersker hele haven. Sims have indbefattede sommeræbletræet, som jeg uden blusel forsynede mig fra i rigt mål. Vores havekunst mindskedes med tiden, vi gik udenfor hegnet og tændte bål, så vi kunne stege vores friskfangede fisk. Først stod vi på bredden af lergraven og fangede skaller og aborrer, senere kom også jollen i brug. Men den var forbeholdt min far, han fangede mange gedder, så mange at jeg var dødtræt af at spise fisk til middag, der var for mange ben i. Han satte også ålegarn op, så stod han op meget tidligt og kom ind med fangsten, det kunne bedre gå, undtaget når de smagte af mudder.

Vi havde mange legekammerater, på Vibevej boede Bodil Bruhn-Henriksen og hendes bror "Brun", i det næste hus boede Else og Verner Olsen og ved siden af boede familien Mathiesen, som var en stor hjælp for min far og mor, de havde en søn Hans, som var en del ældre end Sim, men han hørte også med til legekammeraterne. To sidstnævnte familier havde et utal af børn, alle ældre, så dem kendte vi ikke meget til. Ved Sølyst teglværk boede forvalteren (måske var han forvalter af avlsgården) han havde også mange børn og 2 af dem, Ebba og Karen, hørte med til legekammeraterne. På teglværket var der også mange legemuligheder og gemmesteder, der var også en stor gårdsplads, hvor vi dyrkede cykelakrobatik og diverse rundlege

På Strandvejen ved Laveskov på vej mod Sletten boede en af Bes' studiekammerater, en Massøse gift med en styrmand., de havde 2 piger Minna og Else, som jeg også legede med. De boede lige op ad skoven med nogle meget høje bøgetræer, som jeg elskede at klatre i; men en dag gik det galt, jeg var højt til tops, da jeg fik fat i en rådden gren, der knækkede og så faldt jeg hurtigt fra gren til gren ligesom Peter Plys. Jeg kom hurtigt til live igen, selv om jeg var bevidstløs da de fandt mig. Jeg

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

blev kørt i ambulance til Usserød sygehus og røntgenfotograferet. Der blev ikke opdaget noget brud før 50-60 år senere, ved undersøgelse af hofter og lænd, konstateredes "medfødt" defekt af 11. Thoracalhvirvel, da jeg fortalte om mit barndoms uheld, var det forklaring nok. Uheldet medførte blot 1-2 ugers sengeleje, så var jeg igen klar til at klatre i træer, dog mindes jeg at jeg følte ryggen meget stiv i begyndelsen. Styrmanden døde nogle år efter af lungebetændelse. (Penicillin var ikke opfundet) Moderen Inger Nordgaard flyttede til Helsingør. Hendes far havde været søofficer, det var ham min morfar (Maleren) havde truffet på en udstilling. Han skulle 2 dage senere lede en ekspedition til Grønland, og da han fortalte hvor dejligt der var på Grønland fik min morfar lyst til at tage med, hos ham var der aldrig langt fra tanke til handling, så da tilladelsen var givet gjorde han sig klar til hurtig afrejse.

Som tiden gik, tog legen andre former, pigerne begyndte at spille håndbold i Nivå Gymnastikforening. Det gik jeg meget ivrigt op i, vi trænede og spillede kampe rundt om i Nordsjælland, så langt vore cykler kunne bære os.

Vi havde indkøbsmulighed både i selve Nivå, hos købmand Reimers og hos Helgestrup, som boede ved Laveskov. Sidstnævnte var vor faste leverandør. Hver formiddag kom et bud og skrev op, hvad vi havde brug for, senere på dagen fik vi varerne bragt lige til døren, afregning sikkert kun en gang om måneden. Bageren kom kørende i bil en gang om ugen, med vognen fuld af brød og kager, så vankede der ofte en bøsse til 5 øre, det var meget tit en snegl. Jeg kan ikke huske om der kom regelmæssig mælkeemand, men vi havde en blå emaljeret spand 2 l., den købte vi sommetider mælk i på Nivågård. Om der har været fiskemand ved jeg ikke, men det havde vi i hvert fald ikke brug for!

Sim og jeg cyklede ofte med mor til Helsingør, hvis der var et eller andet der skulle købes eller vi trængte til en Brostræde-is. Min mors halvfætter Gustav Rink havde Helsingør Apotek, en meget spændende gammel bygning, den var også interessant at besøge. På apoteket havde min mormor i sin tid truffet min morfar Andreas Riis-Carstensen. Apotekerne var dengang privatejet, og gik i arv til næste generation. Den gamle apoteker (Johannes Rink halvbroder til min mormor) var meget kunstinteresset, så han inviterede malere og andre kunstnere til at bo på Apoteket.

Særskilt notat om Barndomsoplevelser

Som barn boede jeg i Nivå.

Det var længe før det blev Whisky-bælte.

Der var 3 teglværker og de fleste beboere havde arbejde med at lave mursten.

I begyndelsen boede vi lidt primitivt. Pumpe i gården og Das i udhuset.

Men der var masser af legekammerater.

Mange havde sjove navn f.eks. Bronca og Genoveffa, fordi der var mange Polakker (Po-lak) og Svenskere.

På grund af teglværkerne er der mange lergrave.

Vores have lå lige ned til sådan en sø, hvor vi kunne ro eller sejle og fiske. Men skulle vi bade, var det i Øresund.

Skolen lå meget langt væk. Der var kun 2 klasser og skolegang hver anden dag, men jeg kom i skole i Kbh.

Min bror var ivrig spejder, men bildte mig ind at pigespejder, det var der ikke noget ved, de oplevede ikke noget og de måtte ikke noget.

Jeg var dum nok til at tro ham, indtil jeg mødte en skolekammerat.

Hun havde et 40 km. skjold i bæltet. Så fik jeg travlt med at finde en KFUK-spejdertrop. Og siden har jeg været ivrig spejder. En overgang dog som producent af drengespejdere.

På den tid boede vi i Kbh. på Østerbro. Så jeg blev spejder i 2. div. Ved Frihavnskirken. Vi havde Else Engberg som tropfører. Søster til Kip.

Vi er nu nået til 1939-40 og 2. verdenskrig var brudt ud.

Derfor arbejdede vi ihærdigt med Spejdernes hjælpekorps og beredskabsmærke.

For at tage beredskabsmærke skulle vi i 1 km 's omkreds fra vores bopæl kunne

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

huske alle gadenavne, telefonbokse, brandalarmer og brandhaner, og tage 1.hjælpskursus. Til gengæld fik vi et Passe'r-kort, så vi ikke behøvede at gå i beskyttelsesrum ved luftalarm.

Om efteråret samlede vi frugt til marmelade til mindrebedemidlede via Lottekorps ell.lign.

Vinteren 1940 under den finske vinterkrig hjalp vi til i Røde Kors med at pakke varmt tøj og vi strikkede også en bestemt slags huer. Else Engbergs far og bror rejste til Finland for at hjælpe, men inden de nåede frem overgav Finnerne sig. 13.03

1940 sommerlejr. Vores uvilje mod nazisterne gav sig udslag i en Gøngelejr med trofører Else som Kong Frederik 3.

Efter lejren cyklede vi 3 spejdere direkte til Fyn, hvor vi fik plads på hver sin gård lidt syd for Odense.

Det var arrangeret gennem "Unge pigers landhjælp". Vi hjalp til ude og inde og havde en dejlig travl måned.

De 2 andre havde ikke lejlighed til at gentage det næste år, hvor imod jeg fortsatte 1 måned hver sommer indtil jeg blev gift.

1941 gik jeg på et kommunalt kursus og lærte husholdning og kjolesyning og var stadig spejder.

1.maj 1942 Ollerup-Gymnastikhøjskole. Senere 5 mdr. på gården på Fyn

Jeg havde ønske om at blive sygeplejerske, men kunne først starte som 21-årig.

I stedet for læste jeg til fysioterapeut(Massøse hed det dengang) 1943-45.

Spejderne i min patrulje var efterhånden store, de ønskede ikke at blive patruljeførere, de hyggede sig sammen når jeg var bortrejst.

De var gode venner med FDFerne i kirken, og efterhånden var vi alle involveret i Korps Aagesen. Det var ganske vist først efter krigen vi blev klar over, hvilken gruppe vi tilhørte.

Oppe på kirkens loft var der skydebane, vi fik lov at se den, men vi måtte nøjes med at få instruktion i at sikre og afsikre deres pistoler.

Engang fik vi til opgave at fjerne nazimærker på et par sække tyske sommeruniformer. Mine forældre var på vinterferie og imens sad vi i køkkenet og sprættede mærker af. Man spørger ikke hvad de skal bruges til eller hvor de kommer fra. Men i 2010 hørte jeg om deres endeligt: Sækkene var blevet opdaget af en ængstelig forælder og var blevet brændt.

18 år gamle blev vi tilmeldt bloddonorkorpset og på et tidspunkt blev vi vaccineret mod plettyfus, det gav en urolig nat, men så var vi sikret ved evt. ophold hos Tyskerne.

På kommunehospital blev vi indkaldt til instruktion et par gange, for at kunne gøre nytte på et nødlazaret. Som fys.studerende var jeg på Riget, og fik der lejlighed til praktik som sygehjælper og fik lov at overvære operationer.

RIIS-CARSTENSEN

Min morfar og mormor blev gift 9.sept 1890. De boede først et par år i Hornbæk, flyttede senere til Højstrup, lige udenfor Helsingør, i en villa ved navn "EA" (Egil og Agnas initialer) den lå lige ned til vandet. Min morfar (ARC= Andreas Riis-Carstensen) var 46 år og mormor 25 år da de blev gift.

Min morfar havde altid rejst meget og fortsatte dermed også efter giftemålet, Han malede i Ægypten, de Vestindiske øer, Florida og mange andre steder. Læs hans bog: "Over Viden Strand".

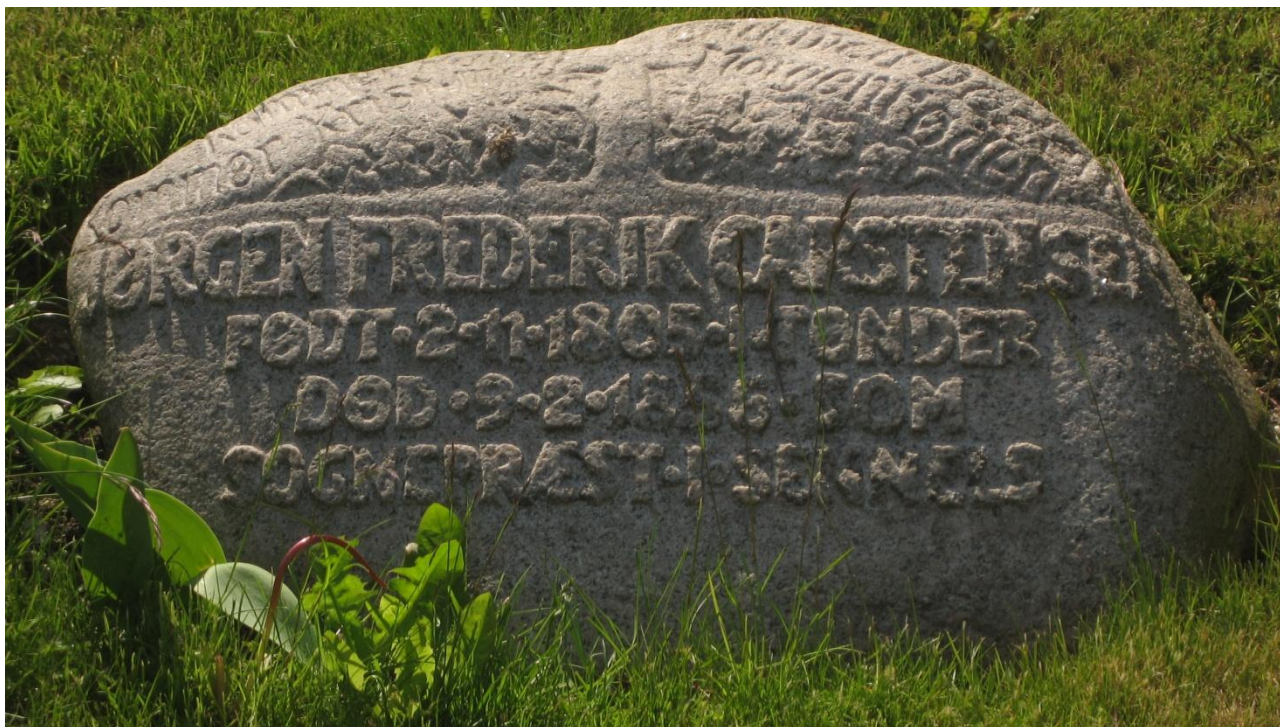
I 1905 var han i Florida og havde købt en Ananasplantage, han ønskede at få hele familien derover, men min mormors forældre modsatte sig det på det kraftigste, så han vendte hjem igen og allerede året efter døde han af dårligt hjerte, så det var godt de blev hjemme! Min mormor klarede sig alene med de 3 børn: Egil f.16.07.1892, Agna (Bess) f. 20.01.1895 og Erik f. 10.02.1897. Hendes forældre døde også begge i løbet af de næste få år, hun flyttede til København og blev boende der til 1937, da hun igen fik lyst at flytte til Helsingør; hun boede 3 forskellige steder Marienlyst Alle 5, Lindevej og til sidst MadsHolmsvej. Under krigen var det meget svært at få brændsel og lejlighederne var absolut ikke isoleret på nogen måde, så hun frøs meget i de år. Hun døde i Juli 1950 efter en hjerneblødning.

Min morfar blev født 1844 i Sennels (nær Thisted) hvor hans far var præst, men allerede som 11-årig mistede han sin far og moderen flyttede til Haderslev i nærheden af sin familie.

Alttertavlen i Sennels var engang malet af Andreas Riis-Carstensen, men under en restaurering blev den fjernet, hvad der senere er sket ved jeg ikke.

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

Da A.R-C blev 15 år tog han hyre som skibsdreng og sejlede til Kina, fra Kina gik turen til San Francisco, hvor han rømte, og en tid ernærede sig som Cow-boy. En dag så han et skandinavisk skib og fik igen hyre ombord. Turen gik syd om Cap Horn til Canada, her blev han indlagt på epidemisygehus med Kopper. Han traf her en medpatient en ægte Indianer fra et reservat, denne inviterede ham med hjem, når de blev udskrevet, men forinden havde en af overlægerne set hans skitsebog, og tilskyndede ham til at få yderligere tegneundervisning. Hos tegnelæreren blev han belært om at det bedste sted at lære kunst, var i København, så da han var rask nok tog han igen hyre for at komme hjem. Da han nåede England i 1864, forstod han at Sønderjylland var i krig, ankommet til København, meldte han sig og kom til at gøre tjeneste på "Tordenskjold" i Østersøen (se: Over Viden Strand) Han blev optaget på Kunstakademiet og studerede i c.2 år. Så havde han ikke flere penge og tog igen til New York. Læs selv videre i "Over Viden Strand" og "Two Summers in Greenland" og "Den Store Slange" sidstnævnte bearbejdet af Palle Rosenkrantz.

Skriftlige kilder om ARC

Rejsebrev fra Ægypten

I Berlingske Tidende

29. 30. jan. 15. 13. febr. 1. 7. marts 23.maj (nr.12) 11. juni 1890

Rejsebreve i Berlingske Tidende 1891 21.jan. og 10. febr.

I National Tidende 1894 februar

ARC sejlede fra Alexandria 22.marts

Skrev fra Malta 28/3

London i april

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

Vinter

Vintrene tilbragte vi i København. Vi havde en ung pige, så min mor havde tid til at tage sig af os børn. Daglig gik hun tur med os, meget ofte på Langelinie, hvor der også var en legeplads, vi kunne boltre os på, sommetider gik turen til Østre Anlæg og Botanisk Have; det var også den vej vi gik når vi skulle ind til byen, sporvognen var **kun** til hjemturen og kun hvis vi havde meget at slæbe på eller jeg blev hys! Vinteren inden jeg kom i skole gik jeg i børnehave hos Frk. Marstrand, hun havde en Montessorri-børnehave i Kronprinsessegade. Der mødte jeg for første gang Jonna, som jeg kom til at gå i klasse med de næste 12 år.. Som regel fulgte min mor mig derind (gående selvfølgelig) hjemturen var sommetider med den unge pige og engang gik det galt, hun var ikke så kendt i København, så vi gik vild og kom først meget sent hjem, vi var vist kommet til den anden ende af Søerne, og så kunne jeg pludselig godt finde hjem. Min far foragtede at danse, det smittede af på Sim, og jeg ytrede heller intet ønske om at gå til dans, men min mor syntes jeg skulle gå til ballet, det gjorde jeg i 2 år og det morede mig meget. Det foregik i en baggård i

Bredgade hos Jenny Møller og hvert år var der en fornem opvisning på Hotel d'Angleterre. Jeg husker ikke hvilke år det var, men jeg har været c.12 år. Hos min mormor på 1.sal prøvede jeg at lære at spille klaver, og en sommer boede der i Nivå en sød spillelærerinde, som den følgende vinter også prøvede at lære mig klaverspil i København, men lige lidt hjalp det det lykkedes ikke!

Skolegang

Sim gik i skole på Østersøgades Gymnasium (ØG) det var en ren drengeskole, jeg var fra fødslen meldt ind i Hanne Adlers fællesskole, en lille forsøgsskole oprettet af Niels Bohrs moster, men på dette tidspunkt overdraget til kommunen på betingelse af at den skulle bevare sit særpræg. Det var ikke almindeligt med skoler fælles for piger og drenge, drengene havde også håndarbejde og pigerne sløjd. Gymnastik var også fælles i underskolen. Vi havde en spisesal, hvor vi sad pænt og spiste vor madpakke, indtil vi fik lov at gå ned i gården og lege resten af spisefrikvarteret. Indtil året før jeg startede havde der været en børnehaveklasse, men det havde kommunen åbenbart ikke sans for, så der er gået rigtig mange år inden det slog igennem. I underskolen var vi c.28 elever i klassen, da vi kom i I. Mellem blev nogle elever sorteret fra og andre kom ind i stedet for. Der var

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

ingen Realklasse, så efter 4. Mellem gik mange ud, mens vi vist var 12 der fortsatte og 6 nye kom ind. Efter 12 års slid blev vi studenter i 1941, lige da Hitler vendte sig mod Rusland. En af studenterfesterne gik til Nivå. Bess sørgede for vores forplejning. Vi var 12 med studenterhue, der samledes ved en cykeludlejning i Classensgade og lånte 6 tandem, turen gik direkte ad strandvejen til Nivå, hvor Bess ventede med frokosten, ellers gik tiden til næste dag med at bade og gå tur i Laveskov, jeg tror kun vi blev til næste dag og kørte hjem igen, om aftenen fik vi besøg af en betjent fordi vi ikke havde mørklagt ordenligt. Bess indbød ham til morgenmad næste dag!! Traditionen tro spillede vores klasse skolekomedie, da vi var 2.G, men det lykkedes mig at slippe, jeg havde meget travlt med spejderarbejde og til gengæld havde jeg spillet med i skolekomedie, da jeg gik i 2.klasse. Jeg skulle sige "Stjernehimlen" i Holbergs Julestuen, så jeg havde gjort min pligt.

I gymnastiktimen kunne vi om vinteren få lov at løbe på skøjter på den overrislede bane i Øster Allé. I sommerhalvåret spillede vi hockey, det foregik også langt væk på en bane i fælledparken i nærheden af Jagtvejen.

Til 10 og 25 års jubilæet mødtes vi blot på skolen, 40 året blev fejret hos Ib Gregersen, i 1991 mødtes vi til en frokost lige ved skolen og opdagede at den var blevet meget forfalden, et sørgeligt syn, jeg tror skolen er nedlagt nu eller flyttet. 60 års jubilæet arrangerede Jonna med en hyggelig frokost på Sophienholm ved Lyngby.

Inge møder Jørgen

Da Sim kom i skole fik han en rar lærerinde Frk. Olesen (Moster Ole - Jørgens moster (LH)), hun inviterede sommetider mor, Sim og mig hjem til sig og vi legede dejligt med alt hendes legetøj, men en dag var der 2 andre drenge, der også skulle lege med, det syntes jeg var lidt ærgerligt. Ergo! det var ikke kærlighed ved **første** blik, den ene af drengene var nemlig Jørgen.

Jørgen og Sim kom til at gå i samme klasse, da Jørgens far havde fået embede ved

kirken i Rigensgade, senere blev han redaktør på Kristelig Dagblad. Da jeg skulle konfirmeres var han præst ved Allehelgenskirke på Amager. Jeg fik lov til at gå til præst der og blev konfirmeret 17.10.1937. Dengang var det skolen uvedkommende, hvor og når man ville konfirmeres, undervisningen var efter skoletid. Den vinter gik jeg i KFUK i Skt. Jakobskirken sammen med nogle skolekammerater, der var blevet konfirmeret der.

Spejder

Sim havde været spejder i mange år sammen med Jørgen, men de fortalte at pigespejder, det var der ikke noget ved, de måtte ingenting og de gjorde ingenting, og det troede jeg på til jeg en dag mødte en gl. skolekammerat med et 40 km-mærke på bæltet,

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

så opsøgte jeg Jørgens søstre Birte og Kis, de vidste, hvor jeg kunne henvende mig. Jeg blev medlem af KFUK-spejderne ved Frihavnskirken, og det blev en succes. Her mødte jeg Ruth og Moster. Et år var Vips fra Ålborg vor tropfører, senere blev det Else Engberg. På et tidspunkt var vi 8 patruljer og alle var med på Gjøngelejr i Gjorslev Bøgeskov.

Humlegård

Efter den lejr cyklede Bente Viale og Dora Levinsen til Fyn, hvor vi deltog i "Alle pigers landhjælp" arrangeret af Annelise Rubow. Vi boede på 3 gårde i nærheden af hinanden, jeg var den mest heldige, og det resulterede også i at jeg fortsatte med at komme der. Vi kørte igennem Fangel til Solevad, min familie var Niels og Johanne Storm og Erik på 2½ år de boede på Humlegård. Opholdet varede c. en måned. Vi hjalp til så godt vi kunne, både inde og ude. Næste sommer var jeg igen på Humlegård og året efter kom jeg først i august, men blev til gengæld lige til Jul. Jeg havde først været 3 måneder på Ollerup Gymnastikhøjskole(1942)

På Humlegård fik jeg efterhånden lov at prøve lidt af hvert. Foruden at jeg fik lært daglig madlavning og syltning, fik jeg også lejlighed til at passe køer og malke dem, foruden havepasning, børnepasning og høstarbejde. I efterårsferien kom Jørgen på besøg, han tog også ivrigt del i arbejdet. Om efteråret var der kartofler og roer, der skulle op af jorden. Kørsel med selvbinder og hesterive fik jeg også prøvet. På Ollerup havde jeg lært at lægge seletøj på en hest, så det gik nemt. Alt markarbejde foregik med heste, traktor var et ukendt begreb. "Vi" havde 2 arbejdsheste foruden et gammelt øg, den kunne kun lige trække mælkejungerne op til landevejen til mejeriets mælkekusk. Det var helt vemodigt, da jeg nogle dage før Jul (1942) skulle rejse til København, for at læse til Fysioterapeut (dengang hed det massøse, uddannelsen varede 2 år på Teilmanns kursus) De 2 følgende somre var jeg som sædvanlig på Humlegård. Efter vi blev gift har vi ofte besøgt Niels og Johanne, de flyttede nogle gange, men hver gang i nærheden af Nørre Broby.

EKSAMENSTID 1945.

Jørgen tog realeksamen i 1937 på ØG (Østersøgades Gymnasium) P.gr. af ordblindhed kom han ikke i gymnasiet.

I 4 år var han i lære som maskinarbejder på mejerifabrikken "RANJE" på Amager. Mens han var i lære gik han på aftenskole. Da han var udlært læste han videre til Teknikumingeniør og tog eksamen i marts 1945. Jeg var blevet færdig en måned tidligere. Så begyndte vi at planlægge bryllup.

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

Men der var endnu krig i landet, vi håbede Tyskerne snart overgav sig. Hitler døde 20. April og 5. Maj blev Danmark igen et frit land. Sim og Jørgen deltog som frihedskæmpere i bevogtningsarbejde, jeg var på et lazaret i kælderetagen i Ringkøbinggade. Vi tog os dels af sårede og dels sørgede vi for mad til Frihedskæmpere, efter nogle dage var der roligt og vi blev overflyttet til blindeinstituttet for at hjælpe med forplejning af krigsfanger. Der var flere forskellige nationaliteter, der var blevet befriet, fundet i fangenskab hos Tyskerne. Efter 10 dage var der ikke brug for os mere og vi kunne begynde en almindelig hverdag.

Dagbogsnotat Maj 1945

Radioudsendelse fra England 20:30 Frihedsbudskabet.

Gik til menighedshuset (Frihavnskirken) festlig sammenkomst. Sang: Kongernes Konge. Mødte Ebba gik ned ad St.Kongensgade mod Amalienborg. På hjemvejen forbi Kastelsvej ikke noget at se.

Lys i alle vinduer, efterhånden overalt i byen, mørklægningsgardiner blev revet ned.

Sim pakkede sammen. Ib og Gomard ringede rundt. Jørgen kom, skulle først stille kl.8 næste morgen. Jeg ringede til B.O. for at spørge til "Eriks helbred"

Mange biler. Skyderi.

5.maj. Sim og Ib blev hentet kl.5:30

Jeg gjorde min udrustning klar og tog af sted samtidig med Jørgen kl.7:30, bad mor sætte en tegnestift i døren.

Ved ankomsten til Ringkøbinggården var der ingen lazaretfolk tilstede, jeg undersøgte forholdene, og hilste på frihedskæmperne, som holdt til der med biler og motorcykler. En af dem var en gl.skolekammerat: Niels Gottlob, han var stabsordonnans. Jeg var i lejrkitel og med en saks i lommen.

Noget over kl.8 opstod der et heftigt skyderi. Jeg blev beordret i dækning, Tyskerne var gået over jernbanedæmningen, på vej til angreb på "kasernen".

Lidt efter kom der bud efter en bære og et Røde Kors armbind. Sanitetstropperne var endnu ikke kommet. En læge (aktiv F.kæmper) kom tilbage med den sårede, der var skudt i ryggen, jeg viste hvor forbindssagerne lå. Han blev hurtigst muligt kørt på hospitalet.

Der var efterhånden taget en del tyske fanger, som indsattes i andre kælderrum.

Kort efter begyndte Læger og sygeplejersker og flere samarititter at indfinde sig. Vi fik travlt med at indrette operationsstuer, sætte bærer sammen, vaske gulve og rydde op. Som sengeborde lånte vi teborde hos beboerne i huset.

I løbet af søndag formiddag kom der en del sårede, dels frihedskæmpere, dels civile. 2 sanitetsfolk var såret. Der indbragtes 2 døde, andre 2 førtes straks bort. I alt havde vi vist en halv snes stykker. En kom ind med skudsår i halsen, pulsen blev svagere og svagere, kort efter sov han ind. Hans hjelm var fyldt med levret blod.

I løbet af eftermiddagen, da alt udstyret var klart, stilnede det af, og vi fik kun enkelte småskader.

Lazarettet havde fine operationdinstrumenter og meget andet dyrt, men alm. hefteplaster måtte jeg lægge til, og forbinding til forvredet fod.

Der var efterhånden kommet så mange tyskere, at de måtte anbringes i et tørveskur i gården, der var 170. Desuden havde vi 3 Hipoer under lås og slå i en elevatorskakt og 3 andre Nazisvin i en do.

Nogle af samaritterne havde travlt med at smøre mad og lave te. Alle tyskerne fik smørrebrød og mælk.

Kopper, knive, brødmaskine og hvad der behøvedes, blev rekvireret fra beboerne i ejendommen. Der fandtes mængder af rugbrød, franskbrød, knækbrød, smør, pølse, ost, dåsemad m.m. Vi slog vor bod op forskellige steder, indtil vi efterhånden fik indrettet os lidt praktisk. Vi lavede udskænkning i vagtlokalet.

Nogle bakker med smørrebrød, en spand med te og en spand med varmt vand til opvask. Vi havde vist et par kompagnier at bespise.

Greven af Rosenborg var til at begynde med øverstkommanderende, efterhånden kom der adskillige uniformerede officerer. Sidst på eftermiddagen efterlystes 5 samarititter til Kastelsvej til rådighed for brandvæsenet. På gr. af skyderi kørte vi lidt ind og ud. Da vi nåede Døvstummeinstituttet, blev vi sendt retur, der var kommet c.150 løsladte franske krigsfanger. På hjemvejen kørte vi ind gennem byen, nogen skulle sættes af ved A.C.Bangshus. Vi så de engelske soldater, alle steder råbte folk HURRA.

Da vi kom tilbage til Ringkøbinggade fik vi travlt med at smøre aftensmad. Halvdelen gik tidligt til ro for at skulle vækkes kl.2:30. vi andre fortsatte smøringen og serveringen for de forfrosne, men glade hjemkomne vagtposter kl.2.30 skiftede vi vagt. Vi lå i kælderen på bærer med tæpper over os og alt tøj på, for der var ikke separat kabine til pigerne. En bjælke tjente til afmærkning. Jeg sov med det samme som en sten, til vi

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

kl. 5:30 blev purret ud igen. Kl. 9 havde vi en slags parade. Vi inddeltes i 3 hold. Marcussen, Gerda og jeg hver med 5 hjælpere. Jeg tog vagten fra 19-2, Gerda fra 2-8 og Marcussen 12-19. Næste morgen skulle vi alle sammen stille kl. 8 for at pakke lazarettet sammen.

Søndag aften kom en vognfuld sultne og tørstige Brigadefolk direkte fra Sverige. De blev glade for at få lidt inden de kørte videre. Om eftermiddagen havde jeg været hjemme og sove et par timer.

Mandag 7.maj 1945. Overlæge Lomholt, dr.Hassner, dr.Secher, dr.Fog m.fl. festlig afslutning, vi fik vin af tudekopper!

Vor "Lotteudskænkning" overgik til Hærens Intendantur. Vi aftalte at mødes kl.19 for at se om vi kunne hjælpe med noget. Det kunne vi ikke. Jeg var på sygekasseklinikken ved Nørreport kl. 13-17.

Tirsdag følte sig lidt overflødig, gik til Kastelsvej for at se til Ebba, der lavede mad til Tyskernes tidligere fanger. Vi blev bedt om at tage nogle af fangerne med på en tur i byen. Det var 3 franskmænd, 1 Tjekke og 1 Polak, vi gik på Langelinie, Amaliegade, Bredgade Kgs.Nytorv. Autografer. 1 mand forsvandt, blev senere fundet og kørt hjem af frihedskæmpere.

Klinikken var lukket tirsdag og onsdag på grund af "Verdendfred". Jeg fortsatte på Blindeinstituttet på Kastelsvej. Spejderne fra min patrulje arbejdede alle her, mest i køkkenet. "Fryd" (en div.chef) samlede spejderne og beordrede os af sted til Østerbrostadion med de frigivne franskmænd m.fl Hvem der sørgede for musikken huskes ikke. Der blev spillet nogle fodboldkampe.

Kl.15 havde jeg aftalt med Jørgen og Ebba at gå tur med nogle af franskmændene, men 4 af dem vi skulle have haft med var ikke kommet tilbage fra messe, så vi fik nogle andre med. Vi tog sporvogn til Grundtvigskirken og op i tårnet, derfra til Nørrevold, Jarmers tårn, Shellhuset, Tivoli, Rådhuspladsen Kanonfotograf, spadserer gennem parkerne til Østersøgade 98, hvor vi fik aftensmad. Der var Sim i forvejen med 5 Englændere. De forsynede os med chokolade og cigaretter.

Fredag: Aftenpromenade og Pariserfilm. Lørdag: 12.maj Sølvbryllup Bess og Morfar. Søndag: Franz von Jessen. Mandag: Sang og klaver. Tirsdag: Reumert. Else Brems. Københavnerfilm. Onsdag: Elvi Henriksen og Saxenskjold. Dans. Torsdag: Fest, smørrebrød, lysbilleder.

Fredag: Besøg på Blegdamshospital Lørdag: besøg på Emdrupborg med tyske flygtninge. Senere på ortopædisk hospital, hjælpe med sårede flygtninge.

17 Juni: Bryllup

"KORPS AAGESEN"

Mange år senere blev jeg klar over at jeg sammen med mine pigespejdere havde været en del af Korps Aagesen. Engang i begyndelsen af 1944 blev vi kontaktet af nogle FDF'er som også hørte til Frihavnskirken. Vi skulle hjælpe dem med illegalt arbejde. Vi så deres pistoler og lærte at sikre og afsikre. Og så skydebanen på loftet over kirken, men egentlige opgaver var få. Engang skulle vi skygge en mand, men fik aldrig øje på ham!

Selv om vi ikke var særlig aktive, måtte vi engang skifte opholdssted, da en fra gruppen blev taget af tyskerne, så sov jeg nogle nætter hos damen på 3.sal TH (Når Sim var udsat for det, sov han på Rigshospitalet hos Søster Thora)

Nogle af pigespejderne var med til at "organisere" uldtæpper, vi ved ikke til hvad! Man spørger ikke. 2 sække tyske sommeruniformer var også blevet "organiseret" Men Nazimærkerne skulle pilles af, så da mine forældre i marts rejste på "Lappeferie" fik jeg bragt sækkene op ad køkkentrappen (man fik gerne brændsel op den vej) Pigerne og jeg havde så travlt med at sprætte mærker af og brænde dem. Mange år efter krigen hørte jeg slutningen på historien: Sækkene var blevet skjult i et cykelskur, men uheldigvis fundet af en forælder, som straks havde tilintetgjort dem!

Det lykkedes Jørgen at få arbejde i Rødovre, som eneste ingeniør på en maskinstation. Og vi fandt hurtigt vores drømmebolig i HVIDOVRE, en 3 værelses bungalow som vi kunne leje for et år. Ingen af os havde lyst til at bo i København, så det var da en begyndelse.

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

BRYLLUP 17 juni 1945.

Vi var ikke interesseret i stort bryllup, men der var forskellige forhold der gjorde at der alligevel blev inviteret mange mennesker. Efter 5 års krig og mørklægning var der noget at fejre, mine forældre havde haft sølvbryllup 12.maj, uden mulighed for at fejre det og desuden var Jørgens farbror Paul for nylig kommet med de hvide busser hjem fra koncentrationslejr. På den tid var der stadig knaphed på næsten alt, transport var et problem. Jørgens far var præst ved Allehelgens Kirke på Amager, men vielsen foregik i Frihavnskirken, hvor jeg var spejder. Mit transportproblem blev klaret med en brudekaret og efter vielsen blev alle gæsterne kørt i en stor flyttevogn til Parkteatrets restaurant. Selvom der ikke mere var spærretid forekommer det mig at vi var nødt til at stoppe festen kl. 21:00. Jeg kan ikke huske om vi blev kørt i taxa til Hvidovre, men det var ihvert fald der vi tilbragte hvedebrødsdagene, i September tog vi på bryllupsrejse: vi lånte Sims lille båd og sejlede til Isefjorden

Der var en dejlig have til og et hønsehus, så vi fik 10 høns og en hvid kattekilling, der hed Miss Holt.

Jeg sagde mit arbejde på sygekasseklinikken ved Nørreport op, og nøjedes med vikararbejde på sygekasseklinikken i Hvidovre, for nu skulle vi jo stifte familie, det måtte give arbejde nok! Men der kom ingen børn, det hjalp først da vi kom til Næstved.

Jørgen havde fået arbejde på en maskinfabrik i Rødovre, hos en lidt hysterisk mand, der fyrede ham 3 mdr senere. Så tog vi på bryllupsrejse i Sims lille båd til Isefjorden. Ret hurtigt fik Jørgen arbejde på B&W. Han nåede også at hjælpe Sim med at tegne eksamensopgave.

I Hvidovre var vi glade for at komme i kirken og til diverse møder. Jørgen blev gruppeleder for KFUM-spejderne og jeg var med hos Pigerne.

Til den bungalow vi havde lejet for eet år, hørte en dejlig have og et hønsehus, så vi anskaffede 10 hvide Italienere fra Strynø, og fik masser af æg. I december fik jeg tilsendt en gris(måske kun en halv) fra Humlegård. Det gav meget arbejde med at lave spegepølser og hvad man ellers gør med en gris uden fryser. Dengang var der ingen der tænkte på køleskab, end sige fryser, det var ikke for almindelige mennesker.

I en stor del af haven blev der dyrket tobak, Jørgen røg pibe, men det var næsten umuligt at købe tobak. Jeg tror det var en blandet fornøjelse at ryge det hjemmelavede, da vi flyttede derfra 1.maj 1946 tog han i hvert fald ikke de omhyggeligt høstede og tørrede blade med.

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

Arbejdet på B&W var ikke udviklende, så det passede udmærket at søge andetsteds hen, når lejemålet udløb.

Allerede 1.maj 1946 blev Jørgen ansat på De Forenede Jernstøberier i Næstved. Vi nåede også at finde et hus på Kalbyrisvej 121, som dannede rammen om et dejligt familieliv i mange år. Jeg fik arbejde på sygehuset, men kun hver anden dag. Der skulle være tid til at passe haven og lave mad til Jørgen!

Suså gruppe

Allerede 2.maj fik vi besøg af pastor Hee Andersen, der bød os velkommen i sognet. Præsten i Hvidovre havde sladret! 3.maj kom Divisionschefen og bød os velkommen til arbejdet. Jørgen havde måske tænkt sig en lille spejderpause, men der var planer om en ny gruppe i Næstved. Der fandtes Herluf Trolle, men i Næstved var der kun FDF. Villy Christiansen, Orla Nurup og Jørgen fik til opgave at starte det der blev til Suså gruppe.

Pilehytten (en barak fra Kløvermarken) skal sættes op i Pilehaven. Orla sidder med front denne vej.

Det var en sej begyndelse, hvor de arbejdede en hel vinter med meget få drenge. Men det blev senere en stor succes med over 200 medlemmer.

Famses erindringer

Inge Holt, født Carstens

Lillevang

I 1961 var der 3 grupper i menighedsrådet i Herlufsholm: Den socialdemokratiske, den indremissionske og den grundtvigske.

Samarbejdet var ud mærket. Krarup-Hansen bestemte det meste.

I mange år havde menighedshuset i Præstestræde fungeret som børnehaven i dagtimerne og mødelokale om aftenen. Da Niels Nielsen tiltrådte som præst efter Johs. Toftager, syntes han vi kunne lave noget lignende i Østsognet.

På Kalbyrisvej boede et af menighedsrådsmedlemmerne, Kaj Andersen.

Han var nabo til Jehovas vidners rigssal, og en dag så han at huset var til salg.

Så gik vi i gang med at søge om tilladelse til at købe huset og tilladelse til at oprette en børnehaven. Der skulle flere københavnerture til, til forskellige kontorer og meget stædighed før det lykkedes. Der blev dannet et arbejds hold af frivillige fra menighedsrådet og folk fra området. Huset blev bygget om til børnehaven, malet og istandsat overalt. Der blev ansat personale og købt inventar og d.1.maj 1963 åbnede børnehaven.

Lederen Ellen Elholm havde en bror, der var lærer på Ny Holsted skole, han udsmykkede den ene væg med bibelske motiver (Børnebyens kirke)

I kælderen blev der bygget køkken, hvor en meget stor Madam Blå gjorde det ud for kaffemaskine. Borde og stole til menigheds møder blev også opbevaret her og båret op og ned til hvert møde. Vi måtte kun benytte børnehaven lørdag og søndag. Hver måned havde vi møde for 30-40 ældre med kaffe og taler eller anden underholdning. Niels Nielsen og hans kone Birthe holdt desuden ungdomsmøder lørdag eller søndag.

Foruden menighedsformand Sigfred Pedersen og hans kone Karen Margrete bestod holdet af Kaj Andersen og hans kone, Ib og Henriette Jeppesen, Edith Sørensen og Inge og Jørgen Holt.

Efter kommunalreformen i 1970 ophørte børnehaven med at være menighedsbørnehaven og et nyt menigheds hus "Holstedhus" blev bygget på hjørnet af Køgevej og Ringvejen.

IH